

werk is gegaan, hoe diverse Bestuursvergaderingen reeds hier aan zijn gewijd, hoe Mr. Paulussen zijn rechtskundig oog meerdere malen heeft laten dwalen over dit ontwerp. Na maandenlange kennisneming van dit ontwerp, wil spr. voorstellen, de Ontwerp-Statuten, zooals zij zijn afgedrukt in 't Natuurhist. Maandblad no. 4 blz. 34 e.v. Jaargang 29, in zijn geheel goed te keuren. De Voorzitter dankt den vorigen spr. voor diens vertrouwen in 't beleid van 't Bestuur uitgesproken en vraagt, of iemand bezwaar heeft tegen 't voorstel van den heer Rijk. Pater Schmitz zou een kleine verandering willen zien in Art. 5. Daar staat: „Gewone leden zijn zij, die jaarlijksch een contributie betalen, vastgesteld bij Huishoudelijk reglement”, en nu vraagt spreker, hoe het staat met leden voor 't leven. De heer Waage stelt voor Art. 5 als volgt te wijzigen. „Gewone leden zijn zij, die jaarlijks een contributie betalen, of in eens een bepaald bedrag storten. In dit laatste geval zijn deze gewone leden, leden voor het leven. Het bedrag der contributie en het in eens te storten bedrag worden bij Huishoudelijk reglement geregeld.” Deze wijziging wordt goedgekeurd. Na aanbrenging van deze wijziging, wordt het Ontwerp-Statuten in zijn geheel aangenomen en goedgekeurd. De Voorzitter dankt dan den Secretaris voor 't vele voorbereidende werk, dat verbonden was aan deze Statutenontwerping. Een bijzonder woord van dank komt Mr. Ch. Paulussen toe, die steeds belangeloos ons Bestuur van advies heeft gediend.

De aftredende Bestuursleden worden daarna bij acclamatie herkozen en daar niemand iets voor de rondvraag heeft, kan de Voorzitter de Jaarvergadering sluiten.

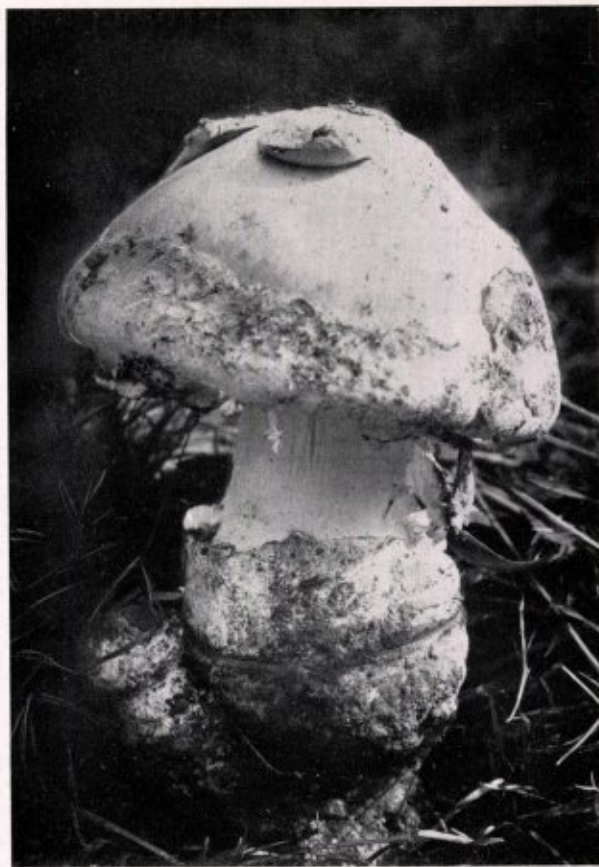
De gewone maandelijksche vergadering kan nu een aanvang nemen.

VERSLAG DER MAANDELIJSCHER VERGADERING.

Ter vergadering zijn aanwezig de dames: A. Kemp-Dassen, H. Beljaars, M. Visser, J. Nahon, W. van Giersbergen, W. van de Geijn, en de heeren: L. Grossier, G. H. Waage, A. M. Husson, J. Visser, R. Kofman, L. Gregoire, Br. Bernardus, Br. Christophorus, P. Wassenberg, Th. G. Heijen, P. van Hest, M. Mommers, Kortebos, J. C. Rijk, H. Houx, M. Rongen, P. Marres, H. Schmitz, E. Nijst, M. Kemp, D. C. van Schaik, P. Bels, D. van der Gugten.

De heer Bels deelt mede, dat te Valkenburg in de grot onder 't kasteel weer is aangetroffen de Gele mier (*Lasius umbratus*). Er waren geen koninginnen, wel een 40tal wersters. Eveneens werd de, bij deze mieren regelmatig aangetroffen, witte pissebed (*Platyarthus Hoffmansesgii*) waargenomen. Het merkwaardige is, dat de orgelpijp, waar deze mieren, die van boven af er in moeten gekomen zijn, reeds meer dan een jaar dicht is. Deze dieren hebben zich al dien tijd in 't duister staande kunnen houden.

De heer Mommers heeft meegebracht een exemplaar van den paddenstoel *Polyporus giganteus* P.

Van deze soort groeit wel een 20tal exemplaren langs den weg van Amby naar Valkenburg. Vroeger stonden daar ter plaatse boomen, die eenige jaren geleden gekapt werden. Daarna laat hij een foto zien van een fors exemplaar *Amanita strobiliformis* (Vitt), eveneens daar in de buurt op 29 Aug. gevonden. Deze soort is in ons land zeldzaam. Het nog niet geheel volgroeide exemplaar had een hoogte van ongeveer 24 cm, een hoeddoorsnede van 17 cm (bij volledige ontplooiing van 2 cm), de doorsnede van den knol was $7\frac{1}{2}$ cm en de voor deze soort typische pyramidale wratten (op den hoed) $4 \times 3\frac{1}{2}$ cm. (Zie afbeelding).

De heer Jongen schrijft 't volgende.

Behalve 't terrein met de Papaver, waarover een vorigen keer, trekt in Wahlwiller 't kerkhof de aandacht, door wat ook daar aan bloemenweelde te kijk staat. Wijl daartoe misschien reeds een paar jaar eerder de gelegenheid bestond, moet inzonder dezes tot zijn schande bekennen 't nu pas te hebben opgemerkt.

't Geval betreft vooral een kultuurvorm van de Leeuwenbek (*Antirrhinum majus*), waarvan 't grootste gedeelte van 't perceel is overgroeid.

De talrijke voorbij- en opgangers naar de kerk zouden hier met meer recht mogen veronderstellen, dat er een zaaiing of beplanting door den tui- nier heeft plaats gehad. Daar is intusschen geen sprake van. Voor en na zijn er de planten (van- zelf) gekomen en schoten overal omhoog. Op de paden en de vrije grasplaatsen werden ze dan regelmatig opgeruimd.

Thans staan de Leeuwenbekken over en langs de grafheuvels heen, en wel zoo, dat 't geheel een bekoorlijken indruk maakt. Men denke echter niet, dat alles 't resultaat is van een vooropgezet en daarna uitgevoerd architectonisch plan. Ook werd niet aan uit- en verplanten gedaan; inzooverre er nu richtlijnen en groepeerings vallen te bespeuren, zijn deze enkel ontstaan door uitdunnen d.i. door verwijdering van overtollige exemplaren. Alles tezaam wel een primitieve doch goedkope aanplantingsmethode.

Twee vragen heeft observator zich na verdere orientatie gesteld.

Vooreerst, waar kwamen en komen al de bloemplanten vandaan?

Hierop geeft de tuinier ten antwoord: voor enkele jaren geleden bevond zich ter plaatse één exemplaar van de onderhavige plantensoort; sindsdien heeft zich 't aantal blijven vermeerderen; dus de andere zijn alle uit die eene oorspronkelijke voortgekomen.

Dit zal niemand onwaarschijnlijk vinden. Herhaaldelijke verplaatsingen van grond en bijmengsels, zooals die op een kerkhof plegen te geschieden, heeft dan bij de verspreiding der zaden meegeholpen. Maar, waar vandaan die rijke en schitterende afwisseling van kleuren? De bloemkroon van de eerste Leeuwenbek was geheel wit. Nu varieeren de bloemen, de vele tusschenvariëties telkens van een der hoofdkleuren niet meegerekend, tusschen wit, geel en rood. Eén prachtexemplaar, meer staan er van deze niet, „de laatste nieuwe”, zegt de tuinier, is er een met bloemen als van donker-rood satijn. Ook zijn soms op een en denzelfden stengel de bloemen van wezenlijk verschillende kleur. Zeer dikwijls zijn ook de kleuren van de hoofddeelen der bloemen (buis, boven- en onderlip) van elkander onderscheiden. Zoo zijn er nog andere kleuraccoorden meer.

Een menschelijk kweek-kunstenaar met zijn diverse instrumenten en middelen is hier niet aan 't werk geweest. Onze tuinier meent, dat de ijverige bezoeksters, de hommels, er bij hebben geholpen. Wie is ook daar, behalve de Heer der Natuur, nog meer werkzaam geweest?

Tot zoover over onze Leeuwenbekken.

Wat den Rozelaar betreft. Ook deze staat op bedoeld kerkhof. Als rareiteit valt hierbij te bemerken, dat één van zijn bloemkronen, de andere zijn rood zonder meer, gemengd-kleurige bladen heeft, d.w.z. voor de eene helft zijn die geheel, nagenoeg zuiver wit, voor de andere helft heelemaal, ook weer zuiver rood; zoodat 't op 't eerste gezicht twee aan elkander gegroeide bloemen lijken: de eene wit, de andere rood.

Men zal ook hier weer spreken van een „natuurspel”. De bioloog zal er wel meer van weten.

De heer Waage zegt, dat *Antirrhinum majus* in een groot aantal bastaarden voorkomt en toont een gekleurde plant met tal van kleurvariëties uit 't bekende werk van Baur, Einführung in die experimentelle Vererbungslehre. Het eene exemplaar, dat er oorspronkelijk stond, was een bastaard, die uitmendeelde. Door kruising van deze

nakomelingen onderling zijn allerlei genotypen ontstaan en zoo is deze veelvormigheid te verklaren. 't Raadsel van den rozelaar is moeilijker verklaarbaar, daar spr. de bloem niet heeft gezien. Aan bastaardnatuur of aan een chimaere is te denken.

De heer L. Gregoire doet de volgende mededeelingen.

Akkerknautia (*Knautia arvensis* form *integrifolia*): Hieromtrent deelt Dr. de Wever in zijn bijdrage tot het boek „De Sint Pietersberg” mede, dat ze veel voorkomt op de Oosthelling. Al jaren trof ik ze geregeld aan ook op de Westhelling en thans eveneens in de omgeving van Bunde. Soms staan ze op enkele dm afstand van *K. arvensis*. Zeepkruid (*Saponaria officinalis*) is een typische plant van de Maasbeemden. Al jaren observeer ik een groeiplaats op de Oosthelling van den St. Pietersberg, waar deze plant een hoog en droog bestaan leidt op een ruig gedeelte langs den weg (Bergweg). Ofschoon ze er vrijwel nooit tot behoorlijke ontwikkeling kan komen, daar ze ofwel wordt afgeplukt, ofwel wordt afgemaaid, kan zij zich op deze plek toch nog handhaven, dank zij de lange en sterke wortelstokken. Thans echter is er een vegetatie van deze plant ontstaan enkele honderden meters Zuid-Westelijk van de eerstgenoemde standplaats en, wat merkwaardig is, nog hooger en droger, n.l. bovenop den zijberm van een gedeelte hollen weg. Deze vegetatie staat veel veiliger, daar de berm steil omhoog gaat en wel 3 à 4 meter van den weg verwijderd is, terwijl rondom brandnetels en bramen voorkomen, die benadering zeer bemoeilijken. Het gevolg is, dat de nieuwe vegetatie zich krachtig heeft kunnen ontwikkelen en een oppervlakte van tenminste 6 m² beslaat! Spr. toont verder eenige kiezelstenen, begroeid met een roodwier (*Hildenbrandia rivularis*), gevonden in een stroomend hellingbeekje in het Bunderbosch.

De heer v. Schaïk toont een mooi oranje zwammetje (*Humaria spec.*) en zegt, dat de Klimopbremraap (*Orobancha Hederae*) aan den Oostkant van den St. Pietersberg nu voorkomt. De Wever geeft deze soort alleen op voor den Westkant. De heer Husson toont een scalaride van *Helix pomatia*, gevonden te Heer bij het St. Jozefgesticht. Het exemplaar is niet zoo mooi, als 't exemplaar, dat in de Museum-collectie aanwezig is.

De heer v. Schaïk toont een schaalhelft van een groot tweekleppig weekdier, gevonden in den „Eendenvijver” te Maastricht. De heer Waage zegt, dat dit een Zwanenmossel (*Anodonta cygnea*) is. De Eendenvijver heeft men droog laten loopen en nu is men bezig dezen vijver uit te diepen. In de modder treft men tal van exemplaren aan van dit weekdier. Spr. wijst op een aantal bijzonderheden van de schelp. Conchioline-, prism. en parelmoerlaag; groeilijnen en het ontbreken van het slot. Het dier voedt zich met plankton, wat met het ademhalingswater naar binnen wordt gezogen en gefiltreerd door de groote kieuwen.

De vergadering wordt daarna gesloten.